

557.

Na osnovu člana 55 stav 1 tač. 2 do 4 i tačka 9 Zakona o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti ("Službeni list CG", br. 12/18 i 64/20), na predlog Instituta za javno zdravlje Crne Gore, Ministarstvo zdravlja donijelo je

N A R E D B U

O IZMJENAMA I DOPUNI NAREDBE ZA PREDUZIMANJE PRIVREMENIH MJERA ZA SPRJEČAVANJE UNOŠENJA U ZEMLJU, SUZBIJANJE I SPRJEČAVANJE PRENOŠENJA NOVOG KORONAVIRUSA

Član 1

U Naredbi za preuzimanje privremenih mera za sprječavanje unošenja u zemlju, suzbijanje i sprječavanje prenošenja novog koronavirusa ("Službeni list CG", br. 33/21, 38/21, 40/21 i 43/21) poslije člana 1 dodaje se novi član koji glasi:

„Član 1a

Izuzetno od člana 1 stav 1 tačka 1 ove naredbe, izlazak iz objekta stanovanja dozvoljava se od ponoci 1. maja do 5 časova 2. maja 2021. godine, uz poštovanje propisanih mera.“

Član 2

U članu 2 stav 1 u uvodnoj rečenici rijeći: "opština Pljevlja, Šavnik i" zamjenjuju se riječju "Opštini".

Član 3

U članu 4 stav 1 u uvodnoj rečenici rijeći: "opština Pljevlja, Šavnik i" zamjenjuju se riječju "Opštine".

Član 4

U članu 5 stav 1 u uvodnoj rečenici rijeći: "opština Pljevlja, Šavnik i" zamjenjuju se riječju "Opštini".

Član 5

U članu 9 rijeći: "do 29. aprila 2021. godine" zamjenjuju se riječima: "do 7. maja 2021. godine".

Član 6

Ova naredba stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 8-501/20-129/2611
Podgorica, 29. aprila 2021. godine

Ministarka,
dr Jelena Borovinić Bojović, s.r.

558.

Na osnovu člana 139 stav 9 Zakona o ljekovima* ("Službeni list CG", broj 80/20), Ministarstvo zdravlja donijelo je

PRAVILNIK O BLIŽIM USLOVIMA I NAČINU UTVRĐIVANJA ISPUNJENOSTI USLOVA ZA OBAVLJANJE PROMETA LJEKOVA ZA HUMANU UPOTREBU NA VELIKO*

I. OSNOVNE ODREDBE

Član 1

Ovim pravilnikom propisuju se bliži uslovi koje treba da ispunи pravno lice koje obavlja promet ljekova za humanu upotrebu (u daljem tekstu: ljekovi) na veliko, sadržaj dozvole za promet ljekova na veliko, kao i način utvrđivanja ispunjenosti uslova za promet ljekova na veliko.

Član 2

Izrazi koji se u ovom pravilniku koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju iste izraze u ženskom rodu.

Član 3

Izrazi upotrijebljeni u ovom pravilniku imaju sljedeće značenje:

- 1) **snabdijevanje** podrazumijeva aktivnosti koje obuhvataju obezbjeđivanje, prodaju i besplatno davanje ljekova veledrogeriji, apoteci ili drugoj zdravstvenoj ustanovi;
- 2) **odstupanje od standarda kvaliteta lijeka** je svaka razlika u izgledu, fizičko-hemijskim, mikrobiološkim i farmaceutsko-tehnološkim osobinama između lijeka i podataka iz dozvole za lijek, kao i svaka neusklađenost spoljnog i unutrašnjeg pakovanja lijeka i uputstva za taj lijek u odnosu na podatke iz dozvole za lijek (u daljem tekstu: defekt);
- 3) **karantin** je status materijala koji su fizički ili na neki drugi efikasan način izolovani do donošenja odluke o njihovom odobravanju ili odbijanju;
- 4) **validacija** je aktivnost kojom se dokazuje da određeni postupak, proces, oprema, materijal, aktivnost ili sistem daje očekivane rezultate;
- 5) **kvalifikacija** je aktivnost kojom se dokazuje da određena oprema radi ispravno i daje očekivane rezultate.

II. USLOVI ZA PRAVNO LICE KOJE OBAVLJA PROMET LJEKOVA NA VELIKO

1. Uslovi u pogledu kadra

Član 4

Veledrogerija, saglasno zakonu, treba da ima zaposleno lice odgovorno za skladištenje i distribuciju ljekova (u daljem tekstu: odgovorno lice), koje je odgovorno za:

- 1) prijem, skladištenje, čuvanje, transport i isporuku ljekova;
- 2) pregled dokumentacije koja omogućava sljedljivost ljekova;
- 3) vođenje zapisa i održavanje sistema kvaliteta;
- 4) prijavljivanje sumnje u substandardni ili falsifikovani lijek, i
- 5) ima druge odgovornosti u skladu sa smjernicama Dobre prakse u distribuciji ljekova.

Zavisno od obima i vrste djelatnosti, veledrogerija treba da ima i odgovarajući kadar sa iskustvom, znanjem i edukacijom u primjeni smjernica Dobre prakse u distribuciji.

Za zaposlene iz st. 1 i 2 ovog člana veledrogerija obezbjeđuje sprovođenje odgovarajuće edukacije u primjeni smjernica Dobre prakse u distribuciji.

Član 5

Odgovorno lice i zaposleni u veledrogeriji koja vrši promet na veliko radiofarmaceutskih ljekova treba da budu osposobljeni za rad u oblasti radiofarmacije, kao i za rad sa izvorima ionizujućeg zračenja i sprovođenje mjera zaštite od ionizujućeg zračenja.

Zaposleni koji rukuje ljekovima koji zahtijevaju posebne uslove, kao što su visoko aktivni, toksični, radiofarmaceutski i ljekovi za infektivne bolesti posebno se osposobljavaju i edukuju za rukovanje tim vrstama ljekova.

Član 6

Veledrogerija treba da ima organizacionu šemu zaposlenih koji obavljaju poslove prometa ljekova na veliko u skladu sa Smjernicama Dobre prakse u distribuciji.

U organizacionoj šemi iz stava 1 ovog člana utvrđuje se međusobni odnos zaposlenih u veledrogeriji, njihove odgovornosti, ovlašćenja i opis poslova koje obavljaju ti zaposleni.

Uslovi u pogedu prostora

Član 7

Veledrogerija treba da ima odgovarajući prostor, i to:

1) za prijem, smještaj i čuvanje ljekova, kao i polaznih supstanci za proizvodnju, pod određenim uslovima čuvanja, a veledrogerija koja ima dozvolu za uvoz ljekova i prostor sa obezbijedenim uslovima za karantin za proizvode koji se još nalaze u postupku kontrole kvaliteta;

- 2) za otpremanje ljekova;
- 3) za smještaj vraćenih, odbijenih, povučenih, falsifikovanih ili ljekova sa defektom;
- 4) za garderobu;
- 5) sanitарne prostorije, i
- 6) kancelarijske prostorije.

Prostor iz stava 1 tač. 4, 5 i 6 ovog člana treba da bude odvojen od prostora u kojem se čuvaju ljekovi.

Član 8

Pored prostora iz člana 7 ovog pravilnika, u zavisnosti od vrste i grupe ljekova za koje ima dozvolu za promet ljekova na veliko, veledrogerija treba da ima i posebno obezbijeden prostor za smještaj i čuvanje:

- 1) aktivnih supstanci za proizvodnju penicilinskih antibiotika;
- 2) aktivnih supstanci za proizvodnju citostatika;
- 3) zapaljivih i eksplozivnih materija;
- 4) aktivnih supstanci koje pripadaju opojnim drogama ili psihotropnim supstancama, kao i gotovih ljekova koji sadrže ove supstance;
- 5) polaznih materijala i gotovih proizvoda koji pripadaju grupi otrova;
- 6) imunoloških i bioloških ljekova koji imaju osobinu infektivnog materijala;
- 7) radiofarmaceutskih ljekova, i
- 8) drugih ljekova za koje su određeni posebni uslovi smještaja i čuvanja.

Član 9

Površina i broj prostorija iz čl. 7 i 8 ovog pravilnika treba da budu prilagođeni vrsti, odnosno grupi ljekova čiji promet na veliko veledrogerija obavlja, kao i obimu prometa na veliko.

Prostor veledrogerije iz člana 7 stav 1 tač. 1 do 3 i člana 8 ovog pravilnika, po pravilu, treba da ima površinu najmanje 70 m².

Član 10

Prostor iz čl. 7 i 8 ovog pravilnika treba da:

- 1) je izgrađen od čvrstog materijala, da građevinsko-tehnički i veličinom odgovara predviđenoj namjeni, da su zidovi, podovi i plafoni ravnih i glatkih površina izrađeni od materijala koji nije podložan pucanju i osipanju, da se mogu brzo i lako čistiti ili prati, kao i dezinfikovati;
- 2) ima odgovarajuću osvijetljenost, temperaturu, vlažnost i ventilaciju bez štetnog direktnog ili indirektnog uticaja na propisan i bezbjedan prijem, smještaj i čuvanje polaznih supstanci i/ili ljekova, i
- 3) da se prostorno i rasporedom opreme i uređaja zadovoljavaju potrebe nesmetanog obavljanja operativnih aktivnosti, bez rizika i mogućnosti zamjene ili miješanja različitih proizvoda.

Prostорије треба да буду функционално повезане тако да је обезбједен нesmetan tok рада и сигурно смještanje, чување и отпремање лекова.

Član 11

Veledrogerija koja vrši promet radiofarmaceutskih ljekova na veliko treba da ima prostor za skladištenje koji, pored uslova iz člana 10 ovog pravilnika, treba da ispunjava i sljedeće uslove, da je:

- 1) obezbijeden potreban nivo hermetičkog zatvaranja prozora, vrata i ostalih otvora;
- 2) obezbijedena redovna kontrola nivoa radioaktivnosti, u skladu sa propisima kojima se uređuje zaštita od jonizujućeg zračenja i radijaciona sigurnost;
- 3) obezbijedeno redovno čišćenje i dezinfekcija prostorija na način predviđen propisima kojima se uređuje zaštita od jonizujućeg zračenja i radijaciona sigurnost, i
- 4) da se, po potrebi, može lako dekontaminovati.

Veledrogerija iz stava 1 ovog člana ne mora da ima prostor za skladištenje radiofarmaceutskih ljekova koji su obilježeni radioizotopima koji imaju kratko vrijeme poluraspada.

Član 12

Veledrogerija u prostoru za skladištenje ljekova treba da sprovodi program kontrole štetočina i mjere protiv rasipanja i oštećenja, kao i međusobne kontaminacije proizvoda.

Prostor iz stava 1 ovog člana treba da se redovno čisti, dezinfikuje i kontroliše zavisno od njegove namjene i na vidnom mjestu istaknu oznake zabrane pušenja, uzimanja hrane i pića, kao i druge zabrane koje mogu da utiču na higijenske uslove.

Član 13

Veledrogerija treba da obezbijedi:

- 1) odgovarajući pristup za prijem i otpremanje ljekova;
- 2) da su prostor za prijem i prostor za otpremanje ljekova adekvatno odvojeni od prostora skladištenja i zaštićeni od vremenskih prilika;
- 3) potrebne mjere obezbjeđenja prostora kako bi se onemogućio ulaz neovlašćenim licima u skladišni prostor, i

4) alarmni sistem za kontinuiranu detekciju neovlašćenog ulaska.

Član 14

Veledrogerija u prostoru za skladištenje ljekova obezbeđuje uslove za čuvanje ljekova odvojeno od drugih proizvoda koji mogu da utiču na njihov kvalitet, u skladu sa uslovima određenim od strane proizvođača.

Veledrogerija treba da ima posebne prostorije namijenjene za skladištenje falsifikovanih ljekova, ljekova kojima je istekao rok upotrebe, ljekova povučenih iz prometa i ljekova koji su odbijeni, a koji se nađu u lancu snabdijevanja, odvojeno od svih drugih ljekova.

Prostor za skladištenje ljekova treba da ima odgovarajuću temperaturu i vlažnost, koju veledrogerija redovno kontroliše i o tome vodi evidenciju.

3. Uslovi u pogledu opreme

Član 15

Veledrogerija treba da:

- 1) ima odgovarajuću opremu za prijem, smještanje i čuvanje ljekova u skladu sa uslovima određenim od strane proizvođača;
- 2) ima odgovarajuću opremu za praćenje temperature i vlažnosti, i
- 3) uspostavi plan preventivnog održavanja prostora i opreme.

Oprema za skladištenje i distribuciju ljekova se projektuje, smješta i održava u skladu sa standardom koji je odgovarajući za njenu predviđenu namjenu.

Postupci održavanja i kalibracije opreme obavljaju se na način koji ne dovodi u pitanje kvalitet i integritet ljekova, o čemu se vode zapisi.

Oprema i informatička podrška se na odgovarajući način kvalifikuju i/ili validiraju.

Predmet i obim kvalifikacije i/ili validacije određuje se dokumentovanom procjenom rizika.

Član 16

Za transport ljekova veledrogerija treba da ima na raspolaganju odgovarajuću vrstu i dovoljan broj sopstvenih prevoznih sredstava ili prevoznih sredstava lica sa kojim je zaključila ugovor o povjeravanju poslova transporta.

Vrsta i broj prevoznih sredstava treba da budu prilagođeni vrsti i grupi ljekova, obimu planiranog prometa na veliko i da ispunjavaju uslove skladištenja za te ljekove.

Prevozna sredstva veledrogerije služe samo za transport ljekova.

Izuzetno od stava 3 ovog člana, prevoznim sredstvima mogu da se transportuju dijetetski proizvodi, hrana za djecu, medicinska sredstva i druga sredstva za zdravstvenu zaštitu na način kojim se sprječava zamjena, kontaminacija, odnosno unakrsna kontaminacija sa ljekovima.

Za transport određenih vrsta ljekova, prevozna sredstva treba da budu opremljena za posebne uslove transporta u skladu sa propisanim uslovima čuvanja, odnosno transporta (npr. obezbeđivanje "hladnog lanca" sa dostupnim evidencijama kontrole i praćenja temperature).

Transport radiofarmaceutskih ljekova vrši se odgovarajućim prevoznim sredstvima koja ispunjavaju uslove propisane zakonom kojim se uređuje prevoz opasnih materija.

Član 17

Oprema za transport ljekova treba da obezbjeđuje da se:

- 1) ne izgubi njihova identifikacija;
- 2) izbjegne kontaminaciju;
- 3) spriječi rasipanje, lomljenje ili krađu;
- 4) tokom transporta zaštite od nepovoljnog uticaja topote, hladnoće, svjetla, vlage i sl.;
- 5) zaštite od štetočina, i
- 6) za ljekove za koje je propisana određena temperatura skladištenja obezbijede, kontrolišu i evidentiraju propisani uslovi u toku transporta.

Član 18

Pošiljku ljekova treba da prati odgovarajuća dokumentacija koja sadrži odgovarajuće podatke u zavisnosti od toga kome je pošiljka upućena i podatke o vozilu kojim se vrši transport, kao i kopija potvrde o izvršenoj kontroli kvaliteta za svaku seriju lijeka koji se distribuira.

Član 19

Tokom obavljanja operativnih aktivnosti na radu, zaposleni treba da nose zaštitnu odjeću, odnosno radnu odjeću koja je odgovarajuća za poslove koje obavljaju u veledrogeriji.

III. DOZVOLA ZA PROMET LJEKOVA NA VELIKO I UTVRĐIVANJE ISPUNJENOSTI USLOVA ZA PROMET LJEKOVA NA VELIKO

Član 20

Dozvola za promet ljekova na veliko sadrži sljedeće podatke:

- 1) logo, naziv i adresu Instituta za ljekove i medicinska sredstva (u daljem tekstu: Institut);
- 2) pravni osnov za izdavanje dozvole;
- 3) broj i datum izdavanja dozvole;
- 4) naziv nosioca dozvole;
- 5) sjedište nosioca dozvole;
- 6) adresu(e) mjesta prometa na veliko;
- 7) obim dozvole;
- 8) priloge uz dozvolu, i
- 9) druge podatke propisane standardizovanim obrascem koji je utvrđen aktima Evropske unije i EMA.

Član 21

Provjeru usaglašenosti prometa ljekova na veliko sa smjernicama Dobre prakse u distribuciji farmaceutski inspektor vrši u skladu sa Kompilacijom procedura Zajednice o inspekcijama i razmjeni informacija Evropske unije (Compilation of Community Procedures on Inspections and Exchange of Information) i sačinjava Izvještaj o usaglašenosti distribucije ljekova sa smjernicama Dobre prakse u distribuciji, na koji veledrogerija može da dostavi primjedbe i predloge za otklanjanje neusaglašenosti u određenom roku.

Nakon procjene primjedbi i predloga iz stava 1 ovog člana, farmaceutski inspektor sačinjava Izvještaj o primjeni smjernica Dobre prakse u distribuciji (u daljem tekstu: Izvještaj GDP inspekcije) na osnovu kojeg, Institut izdaje sertifikat o primjeni smjernica dobre prakse u distribuciji (u daljem tekstu: GDP sertifikat).

Period na koji se izdaje GDP sertifikat, saglasno zakonu, određuje se na osnovu procjene rizika koju vrši Institut.

Ako promet ljekova nije usaglašen sa smjernicama Dobre prakse u distribuciji, Institut izdaje odgovarajuću Izjavu neusaglašenosti.

Član 22

Redovnu provjeru usaglašenosti prometa ljekova na veliko sa smjernicama Dobre prakse u distribuciji Institut vrši na osnovu godišnjeg programa provjere koji sačinjava na osnovu analize rizika.

Vanrednu provjeru usaglašenosti Institut vrši u slučaju prijave sumnje u defekt, bezbjednost ili falsifikovani lijek, odnosno aktivnu supstancu, prijave nezgode ili greške u prometu ljekova, odnosno aktivnih supstanci, kao i u drugim situacijama koje mogu da dovedu u sumnju ili da utiču na kvalitet i bezbjednost lijeka.

Ako se prilikom provjere iz st. 1 i 2 ovog člana utvrde neusaglašenosti prometa ljekova sa smjernicama Dobre prakse u distribuciji, Institut nalaže veledrogeriji mjere i rok za otklanjanje neusaglašenosti u skladu sa zakonom.

Radi utvrđivanja da li su sprovedene mjere iz stava 3 ovog člana Institut vrši ponovnu provjeru usaglašenosti i sačinjava Izvještaj GDP inspekcije.

Na osnovu Izvještaja GDP inspekcije Institut može da izda Izjavu o neusaglašenosti.

IV. ZAVRŠNE ODREDBE

Član 23

Danom stupanja na snagu ovog pravilnika prestaje da važi Pravilnik o bližim uslovima i načinu utvrđivanja ispunjenosti uslova za obavljanje prometa ljekova na veliko (“Službeni list CG”, broj 72/15).

Član 24

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u “Službenom listu Crne Gore”.

Broj: 5-040/21-1049/4
Podgorica, 23.aprila 2021. godine

Ministarka,
dr Jelena Borovinić Bojović, s.r.

*U ovaj pravilnik prenešena je Direktiva 2001/83/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta od 6. Novembra 2001. godine o zakoniku Zajednice o ljekovima za humanu upotrebu.

559.

Rješenje Ustavnog suda Crne Gore kojim se utvrđuje da Osnovno državno tužilaštvo u Podgorici, nije izvršilo naloge iz odluke Ustavnog suda Crne Gore, U-III br. 442/18, od 30. septembra 2020. godine.

Ustavni sud Crne Gore, u sastavu: predsjednik Budimir Šćepanović i sudije – Milorad Gogić, Dragoljub Drašković, Miodrag Iličković i Desanka Lopičić, na osnovu odredaba člana 151 Ustava Crne Gore, člana 52 stav 3. Zakona o Ustavnom суду Crne Gore („Službeni list Crne Gore“, broj 11/15.), čl.27 tač. 15 i čl. 86 Poslovnika Ustavnog suda Crne Gore („Službeni list Crne Gore“, br.7/2016) na sjednici od 31. marta 2021. godine, donio je

R J E Š E N J E

I UTVRĐUJE SE da Osnovno državno tužilaštvo u Podgorici, nije izvršilo naloge iz odluke Ustavnog suda Crne Gore, U-III br. 442/18, od 30. septembra 2020. godine.

II Ovo rješenje dostaviće se Vladi Crne Gore i objaviće se u “Službenom listu Crne Gore” i na internet stranici Ustavnog suda.

O b r a z l o ž e n j e

1. Nikola Bajčetić, iz Cetinja, kojeg zastupa Andrijana Razić, advokatica iz Podgorice, podnio je blagovremenu i dozvoljenu ustanu žalbu, smatrajući da mu je povrijeđeno pravo iz člana 28. Ustava Crne Gore, čl. 1. i 3. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, člana 5 Univerzalne deklaracije o ljudskim pravima i člana 7 Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima, zbog radnje zlostavljanja izvršene na njegovu štetu od strane pripadnika Uprave policije, kao i zbog nepostupanja, odnosno nedjelotvornog postupanja državnog organa – nadležnog državnog tužilaštva po krivičnoj prijavi povodom tog događaja.

2. Ustavni sud Crne Gore je odlukom U-III br.442/18, od 30. septembra 2020. godine, odlučio:

„I Usvaja se ustanova žalba i utvrđuje se da je podnosiocu ustanove žalbe, zbog nedjelotvorne istrage Osnovnog državnog tužilaštva u Podgorici, u predmetu Ktn.br. 28/16, formiranom povodom događaja od 17. oktobra 2015. godine, povrijeđeno pravo iz člana 28. Ustava Crne Gore i člana 3. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda.

II Nalaže se Osnovnom državnom tužilaštву u Podgorici da preduzme druge odgovarajuće mjere i radnje, radi sprovođenja temeljne, brze i nezavisne istrage, koja treba da osigura identifikovanje i krivično gonjenje policijskih službenika Uprave policije Crne Gore, za koje se osnovano sumnja da su, na štetu podnosioca, izvršili krivično djelo zlostavljanje iz člana 166 a stav 2 u vezi stava 1 Krivičnog zakonika Crne Gore.

III Ustavni sud određuje da je Osnovno državno tužilaštvo u Podgorici, dužno da izvrši Odluku Ustavnog suda, u roku od 3 (tri) mjeseca, od dana objavljivanja ove Odluke u »Službenom listu Crne Gore«, te da nakon isteka tog roka, dostavi izvještaj Ustavnom судu o izvršenju Odluke.“

2.1. U obrazloženju odluke je, pored ostalog, navedeno:

(...)“Iz navedenih razloga, Ustavni sud je ocijenio da je podnositelj ustanove žalbe, dana 15.oktobra 2015. godine na Bulevaru Svetog Petra Cetinjskog (ispred Skupštine Crne Gore) bio zlostavljan od strane NN lica- policijskih službenika, odnosno da je prema njemu postupano nečovječno

i na ponižavajući način. Ovakva kvalifikacija oblika zlostvovanja proizilazi iz utvrđenih činjenica i okolnosti, opisanih u prethodnim tačkama obrazloženja ove Odluke, pri čemu Ustavni sud nalazi da iz navoda podnosioca ustavne žalbe i dostavljene dokumentacije nije dokazano da je postojala namjera policijskih službenika da mu te povrede nanesu radi postizanja određenog cilja, dok je dokazana namjera da se podnositelj ponizi i kod istog stvoriti osjećaj straha i inferiornosti.

Slijedom navedenog, Ustavni sud je ocijenio da je podnosiocu ustavne žalbe povrijeđen materijalni aspekt prava, iz odredaba člana 28. Ustava i člana 3. Evropske konvencije.

8.2. Ocjenjujući osnovanost žalbenih navoda o povredi procesnog aspekta prava iz člana 28 Ustava i člana 3 Konvencije, a u vezi sa tvrdnjama podnosioca da su nadležni organi propustili da sprovedu djelotvornu istragu, povodom inkriminisanog događaja, Ustavni sud ponovo ukazuje da se djelotvorna zvanična istraga mora sprovesti na način da dovede do utvrđivanja činjenica konkretnog slučaja, kao i da, ukoliko se dokaže da su navodi o zlostavljanju istiniti, dovede do identifikovanja i kažnjavanja odgovornih.

Ustavni sud zapaža da Uprava policije, povodom opisanog događaja i pored preporuke Zaštitnika ljudskih prava i sloboda i Savjeta za građansku kontrolu rada policije, nije preduzela mjere i radnje iz svoje nadležnosti u cilju identifikacije i kažnjavanja svojih policijskih službenika, koji su, na štetu podnosioca, izvršili krivično djelo zlostavljanje iz čl.166 a st.2. u vezi st.1. Krivičnog zakonika. Stoga je ocjena Ustavnog suda da, Uprava policije nije sprovodila istražne radnje, na način koji bi zadovoljio standard djelotvorne i temeljite istrage, te da na ishod istrage svakako nijesu mogli uticati navodi da je identifikaciju počinilaca otežavala činjenica da su službenici policije, kritične prilike nosili zaštitne kacige, kao i da snimci predmetnog događaja nijesu bili od koristi. Stav je Ustavnog suda da istraga policije o nedoličnom ponašanju njenih službenika nije ni mogla biti nezavisna, budući da se radi o kolegama zaposlenim u istom državnom organu. Uz to, Ustavni sud zapaža da Uprava policije nije postupila u skladu sa odredbom čl.148 st.1. Zakona o Državnom tužilaštvu, prema kojoj je bila dužna da postupi po zahtjevu Tužilaštva za dostavljanje informacija i obaveštenja potrebnih Tužilaštvu za preduzimanje radnji iz njihove nadležnosti. Iz tih razloga, Ustavni sud zahtijeva od Ministra unutrašnjih poslova Crne Gore i Uprave policije Crne Gore da iskažu punu kooperativnost prema Državnom tužilaštvu, u cilju prikupljanja dokaza i otkrivanja identiteta policijskih službenika, za koje se osnovano sumnja da su izvršili predmetno krivično djelo.(...)

(...)Ustavni sud ponovo ukazuje da pozitivna obaveza nadležnih državnih organa da sprovedu djelotvornu zvaničnu istragu, podrazumijeva da je istraga sprovedena hitno, od strane nezavisnih organa, da je temeljna i da mora omogućiti dovoljan elemenat uvida javnosti, pri čemu svaki nedostatak istrage koji utiče na otkrivanje odgovornih osoba, predstavlja rizik da istraga neće zadovoljiti navedene standarde (vidi, Evropski sud, *Mađer protiv Hrvatske*, citirano ranije u tekstu ove odluke,stav 112).(...)

(...)Konačno, Ustavni sud zaključuje da, od trenutka saznanja za postupanje policijskih službenika i povrede podnosioca, Tužilaštvo nije "hitno" postupalo, obzirom da je od izvršenja predmetnog krivičnog djela (17. oktobar 2015. godine), do dana odlučivanja po ovoj žalbi, protekao znatan vremenski period (više od 4 ipo godine), za koje vrijeme Tužilaštvo nije uspjelo da otkrije neposredne izvršioce krivičnog djela zlostavljanje iz čl. 166a st. 2. u vezi st.1. KZCG.

Na osnovu izloženog, Ustavni sud smatra da istraga (izviđaj) Osnovnog državnog tužilaštva u Podgorici nije zadovoljila/o standare temeljitosti, nezavisnosti i hitnosti istrage i da nije dovela do identifikacije i kažnjavanja policijskih službenika, za koje se osnovano sumnja da su, na štetu podnosioca, izvršili krivično djelo zlostavljanje. Upravo u tim propustima, Ustavni sud nalazi neispunjeno pozitivne obaveze nadležnih organa da poštuju i zaštite procesni aspekt prava iz čl.28 Ustava i čl.3. Evropske konvencije.

8.3. Ustavni sud ocjenjuje da je, usled nepostupanja nadležnog državnog tužilaštva u konkretnom slučaju, podnosiocu ustavne žalbe povrijeđen materijalni i procesni aspekt prava iz člana 28 Ustava i člana 3 Evropske Konvencije. Na opisani način, opšta zabrana torture, nečovječnog i ponižavajućeg postupanja i kažnjavanja se, u konkretnom predmetu pokazala nedjelotvornom, jer se u praksi dogodila situacija da: "oni koji djeluju u ime države zloupotrijebe prava lica pod njihovom

kontrolom bukvalno bez ikakve kazne" (vidi, *Milić i Nikezić protiv Crne Gore*, stav 91 i *Siništaj i drugi protiv Crne Gore*, stav 144).“(...)

3. Osnovno državno tužilaštvo je aktom Ktn.br.28/16, od 5. februara 2021. godine, obavijestilo Ustavni sud da je izvršilo odluku Ustavnog suda, te da je postupajući po istoj u naznačenom roku preduzelo radnje saslušanja 74 svjedoka, koji su kritičnog događaja bili pripadnici Posebne jedinice policije i nalazili se na mjestu događaja, ali da iz skaza saslušanih svjedoka nije moguće utvrditi identitet službenih lica koja su izvršila krivično djelo na štetu Nikole Bajčetića, te da će u daljem toku postupka biti saslušani i ostali svjedoci koji su bili na mjestu događaja i eventualno imaju određena saznanja o činjenicama važnim za utvrđivanje identiteta izvršilaca predmetnog krivičnog djela.

4. Ustavni sud je, nakon razmatranja dostavljenog akta Osnovnog državnog tužilaštva, kao i odluke U-III br.442/18, utvrdio da Osnovno državno tužilaštvo naloge iz odredbe člana 52 stav 3 Zakona o Ustavnom суду nije poštovalo, odnosno utvrdio da nalozi iz navedene odluke Ustavnog suda nijesu izvršeni.

5. Za odlučivanje u konkretnom predmetu pravno relevantne su odredbe sljedećih propisa:

Ustava Crne Gore:

„Član 151.

Ustavni sud odlučuje većinom glasova svih sudija. Odluka Ustavnog suda se objavljuje. Odluka Ustavnog suda je obavezna i izvršna. Izvršenje odluke Ustavnog suda, kada je to potrebno, obezbeđuje Vlada.“

Zakona o Ustavnom суду Crne Gore (»Službeni list Crne Gore«, br.11/15):

„Član 52.

Državni organi, organi državne uprave, organi lokalne samouprave, odnosno lokalne uprave, pravna lica i drugi subjekti koji vrše javna ovlašćenja dužni su da, u okviru svoje nadležnosti, izvršavaju odluke Ustavnog suda a njihovo izvršenje, kad je to potrebno, obezbeđuje Vlada Crne Gore. Ustavni sud može u odluci odrediti rok i način izvršenja odluke, kao i organ koji je dužan da je izvrši. Organ koji je dužan da izvrši odluku Ustavnog suda dužan je nakon isteka roka iz stava 2 ovog člana da dostavi izještaj Ustavnom судu o izvršenju odluke Ustavnog suda.“

Poslovnika Ustavnog suda Crne Gore ("Službeni list Crne Gore", br. 7/2016):

„Član 86.

Ako je Ustavni sud u odluci odredio rok ili način izvršenja odluke, odnosno organ koji je dužan da je izvrši shodno odredbi člana 52. stav 3. Zakona, a ti se nalozi ne poštuju, Ustavni sud donosi rješenje kojim se utvrđuje da nalozi iz odluke Ustavnog suda nijesu izvršeni. Rješenje iz stava 1. ovog člana dostavlja se Vladi Crne Gore, a objavljuje se u "Službenom listu Crne Gore" i na internet stranici Ustavnog suda. Ako odluka u kojoj su sadržani neizvršeni nalozi Ustavnog suda prethodno nije bila objavljena u "Službenom listu Crne Gore", uz rješenje iz stava 1. ovog člana objavljuje se i ta odluka.“

6. Ustavni sud Crne Gore je značajan jemac ostvarivanja i zaštite Ustavom zajemčenih ljudskih prava i sloboda na nacionalnom nivou. Njegova normativna snaga u vršenju kontrole ustavnosti pojedinačnih akata i radnji organa zakonodavne, izvršne i sudske vlasti po ustavnim žalbama slijedi iz njegove Ustavom utvrđene uloge, položaja i ovlašćenja, ali i posebne pravne prirode i dejstva njegovih odluka. To su „odluke bez priziva“ koje ne podlježu preispitivanju nijednog drugog organa u domaćem pravnom poretku i koje su „svi dužni poštovati i izvršavati“. Međutim, kada je u pitanju izvršenje odluka

Ustavnog suda treba imati u vidu da Ustavni sud nema sopstveni aparat za izvršenje svojih odluka i da je, po pravilu, upućen na pomoć drugih državnih organa.

6.1. U konkretnom ustavnom sporu, kao što je odlučivanje o ustavnoj žalbi zbog povrede ljudskih prava i sloboda zajamčenih Ustavom, obaveza izvršenja leži na donosiocu ukinutog akta, tj. onom organu čijim je aktom ili radnjom, odnosno nepostupanjem povrijeđeno zajemčeno ljudsko pravo ili sloboda. Svojstvo izvršnosti ustavnosudske odluke po ustavnim žalbama, po pravilu, stiču danom dostavljanja učesnicima postupka. Naime, nakon donošenja ustavnosudske odluke kojom je utvrđena povreda ljudskog prava ili slobode zajemčene Ustavom i njenog dostavljanja učesnicima u postupku, od kada ona i počinje da proizvodi pravno dejstvo, nastaje obaveza njenog izvršavanja, odnosno postupanja u skladu sa nalogom Ustavnog suda koji mora biti jasno i precizno iskazan.

6.2. Naime, Ustavom je u članu 151. st. 3. i 4. izričito propisano da je „Odluka Ustavnog suda obavezna i izvršna“, a da „Izvršenje odluke Ustavnog suda, kada je to potrebno, obezbeđuje Vlada“. Očigledno je da je ustavotvorac pošao od premise da će se odluke Ustavnog suda izvršavati *ex constitutione*, po sili Ustava, te otuda i formulacija da će „kad je to potrebno“ (znači samo izuzetno) izvršenje odluke Ustavnog suda obezbeđivati Vlada.

6.3. Iako je zakonodavac Crne Gore otišao korak dalje u obavezivanju svih organa javne vlasti, da u okviru svojih nadležnosti, izvršavaju odluke Ustavnog suda, on to nije učinio u pogledu uređivanja ustavne obaveze Vlade da po potrebi obezbijedi izvršavanje ovih odluka. Zakonodavac je skoro *in texto* preuzeo ustavnu normu, pa je u članu 52. Zakona o Ustavnom судu utvrđeno: „Državni organi, organi državne uprave, organi lokalne samouprave, odnosno lokalne uprave, pravna lica i drugi subjekti koji vrše javna ovlašćenja dužni su da, u okviru svoje nadležnosti, izvršavaju odluke Ustavnog suda, a njihovo izvršenje, kad je to potrebno, obezbeđuje Vlada Crne Gore. Ustavni sud može u odluci odrediti rok i način izvršenja odluke, kao i organ koji je dužan da je izvrši. Organ koji je dužan da izvrši odluku Ustavnog suda dužan je nakon isteka roka iz stava 2 ovog člana da dostavi izvještaj Ustavnom судu o izvršenju odluke Ustavnog suda.“.

6.4. Konačno, Ustavni sud je u svom Poslovniku utvrdio dodatna pravila koja su od značaja za sagledavanje načina izvršenja njegovih odluka donijetih u postupku zaštite ljudskih prava i sloboda. Odredbama člana 86. Poslovnika utvrđene su pojedine mјere koje se mogu preduzeti u slučaju neizvršenja ustavnosudske odluke. Tako, u ovim odredbama stoji: „(1) Ako je Ustavni sud u odluci odredio rok ili način izvršenja odluke, odnosno organ koji je dužan da je izvrši shodno odredbi člana 52. stav 3. Zakona, a ti se nalozi ne poštiju, Ustavni sud donosi rješenje kojim se utvrđuje da nalozi iz odluke Ustavnog suda nijesu izvršeni. (2) Rješenje iz stava 1. ovog člana dostavlja se Vladi Crne Gore, a objavljuje se u „Službenom listu Crne Gore“ i na internet stranici Ustavnog suda. (3) Ako odluka u kojoj su sadržani neizvršeni nalozi Ustavnog suda prethodno nije bila objavljena u "Službenom listu Crne Gore", uz rješenje iz stava 1. ovog člana objavljuje se i ta odluka“.

6.5. Saglasno citiranim zakonskim i poslovničkim rješenjima Ustavni sud raspolaže izuzetno značajnim ovlašćenjima kada je u pitanju izvršenje njegovih odluka. Tako Sud može sam odrediti i „način izvršenja svoje kasatorne odluke“ i „mјere u slučaju neizvršenja njegovih odluka“ bez ikakvog ograničenja, pa se može konstatovati da Sud spada u grupu onih ustavnih sudova koji „imaju absolutnu slobodu u doноšenju odluke o načinu izvršenja svojih odluka“, i čija je sloboda ograničena samo zahtjevom razumnosti - da način izvršenja ima „najjednostavniji, najsrsishodniji i najdjelotvorniji oblik“ (D.Krapac).

6.6. Dodatno treba imati u vidu i odredbu člana 87. Poslovnika Ustavnog suda, koja propisuje da o pitanjima postupka pred Ustavnim sudom koja nijesu uređena ovim poslovnikom, Ustavni sud odlučuje

u svakom konkretnom slučaju, a svoje zaključke iznosi i obrazlaže u odluci, odnosno rješenju koje u tom predmetu donese.

6.7. Primjena ove odredbe Poslovnika na situacije kada Ustavni sud konstatuje da ranije donijeta odluka nije izvršena, a u nedostatku bliže zakonske procedure, značajna je za postupanje Ustavnog suda.

6.8. Imajući u vidu navedene odredbe Ustava, Zakona o Ustavnom суду i Poslovnika Ustavnog suda, te naloge Ustavnog suda date odluci U-III br.442/18, od 30.septembra 2020.godine, a koji se odnose na sprovođenje djelotvorne istrage povodom predmetnog događaja od strane Osnovnog državnog tužilaštva, kao i navode koje je Osnovno državno tužilaštvo dalo u aktu Ktn.br.28/16, od 5.februara 2021.godine, Ustavni sud nalazi, da Osnovno državno tužilaštvo nije izvršilo odluku U-III br.442/18, u roku od 3 (tri) mjeseca, odnosno nije preduzelo odgovarajuće radnje radi sprovođenja temeljne, brze i nezavisne istrage, koja je trebala da osigura identifikovanje i krivično gonjenje policijskih službenika Uprave policije Crne Gore, za koje se osnovano sumnja da su, na štetu podnosioca ustawne žalbe izvršili krivično djelo zlostavljanje, iz odredbe člana 166 a stav 2 u vezi stava 1 Krivičnog zakonika Crne Gore.

6.9. I da zaključimo, samo kvalitetna ustavnosudska odluka (utemeljena u ustavu i pravu) i donijeta u razumnom roku, ali istovremeno i efikasno izvršena (sprovedena) od ogromne je vrijednosti u svakom društvu. Jedino takva odluka stvara osjećaj pravne sigurnosti. U tom pravcu treba usmjeriti napore Ustavnog suda, ali i institucija zakonodavne, izvršne i sudske vlasti u Crnoj Gori.

Na osnovu iznijetih razloga, riješeno je kao u dispozitivu.

II Odluka o dostavljanju predmetnog rješenja Vladi Crne Gore zasnovana je na odredbi člana 86 stav 2 Poslovnika Ustavnog suda Crne Gore, dok je odluka o objavlјivanju ovog rješenja u »Službenom listu Crne Gore« i na internet stranici Ustavnog suda zasnovana na odredbama člana 151. stav 2. Ustava Crne Gore, člana 51. st. 2. i 3. Zakona o Ustavnom суду Crne Gore i člana 86 stav 2. Poslovnika Ustavnog suda.

U-III br. 442/18
Podgorica, 31. mart 2021. godine

Ustavni sud Crne Gore
Predsjednik,
Budimir Šćepanović, s.r.

560.

Na osnovu člana 44 stav 2 tač. 3 i 10 Zakona o Centralnoj banci Crne Gore („Službeni list CG“, br. 40/10, 46/10, 6/13 i 70/17), Savjet Centralne banke Crne Gore, na sjednici održanoj 28. aprila 2021. godine, donio je

**ODLUKU
O IZMJENAMA ODLUKE O PRIVREMENIM MJERAMA ZA UBLAŽAVANJE
NEGATIVNIH UTICAJA EPIDEMIJE ZARAZNE BOLESTI COVID
19 NA FINANSIJSKI SISTEM**

1. U Odluci o privremenim mjerama za ublažavanje negativnih uticaja epidemije zarazne bolesti COVID 19 na finansijski sistem („Službeni list CG“, br. 80/20, 105/20, 24/21 i 33/21) u tački 2a stav 1 alineja 2 mijenja se i glasi:

„- je tim licima 31.3.2020. godine ili kasnije, kao posljedica negativnog uticaja epidemije zarazne bolesti COVID 19, prestao radni odnos ili im nije isplaćena neto zarada više od tri mjeseca prije podnošenja zahtjeva iz stava 7 ove tačke.“

2. U tački 8 stav 1 mijenja se i glasi:

„Banka može, zaključno do 30. juna 2021. godine, uz prethodno odobrenje Centralne banke, odobriti kredit ili drugu izloženost prema jednom licu, odnosno grupi povezanih lica, tako da ukupna izloženost prema tom licu, odnosno grupi povezanih lica prelazi propisane limite izloženosti.“

3. U Prilogu 1 Obrazac COV–RM zamjenjuje se novim obrascem koji se daje u prilogu ove odluke i čini njen sastavni dio.

4. Ova odluka stupa na snagu danom objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.

O.br. 0101-2837-5/2021
Podgorica, 28. april 2021. godine

Savjet Centralne Banke Crne Gore
Predsjedavajući guverner,
dr **Radoje Žugić**, s.r.

Izvještaj o moratorijumu, novoodobrenim i restrukturiranim kreditima
stanje na dan

Obrazac COV- RM

			u hilj. EUR		
	(naziv banke)		Ukupan broj dužnika	Broj partija	Iznos
1.1.	KREDITI U MORATORIJJMU iz tačke 2 Odluke				
1.1.1.	Sektor turizma i sektor poljoprivrede, šumarstva i ribarstva				
1.1.2.	Ostale kategorije ugroženih djelatnosti iz Priloga 2				
1.1.3.	Ukupno		0	0	0
1.2.	MORATORIJUM za FIZIČKA LICA iz tačke 2a Odluke				
1.2.1.	Gotovinski neobezbjedeni krediti fizičkih lica				
1.2.2.	Ostali krediti fizičkih lica				
1.2.3.	Ukupno		0	0	0
1.3.	MORATORIJUM za FIZIČKA LICA iz tačke 4a stav 4 Odluke				
1.3.1.	Gotovinski neobezbjedeni krediti fizičkih lica				
1.3.2.	Ostali krediti fizičkih lica				
1.3.3.	Ukupno		0	0	0
2.	NOVOODOBRENI KREDITI iz tačke 3 Odluke				
2.1.	Sektor turizma i sektor poljoprivrede, šumarstva i ribarstva				
2.2.	Ostale kategorije ugroženih djelatnosti iz Priloga 2 Odluke				
2.3.	Ukupno		0	0	0
3.	RESTRUKTURIRANI KREDITI iz tačke 4 Odluke				
3.1.	Sektor turizma i sektor poljoprivrede, šumarstva i ribarstva				
3.2.	Ostale kategorije ugroženih djelatnosti iz Priloga 2 Odluke				
3.3.	Ukupno		0	0	0

4.	RESTRUKTURIRANI KREDITI FIZIČKIH LICA iz tačke 4a Odluke	Ukupan broj dužnika	Broj partija	Iznos
4.1.	Gotovinski neobezbjedeni krediti fizičkih lica			
4.2.	Ostali krediti fizičkih lica			
4.3.	Ukupno	0	0	0

5.	RESTRUKTURIRANI OSTALI KREDITI iz tačke 5 Odluke	Ukupan broj dužnika	Broj partija	Iznos
5.1.	Fizička lica			
5.2.	Pravna lica			
5.3.	Ukupno	0	0	0

6.	RESTRUKTURIRANI GOTOVINSKI NEOBEZBIJEĐENI KREDITI FIZIČKIH LICA tačke 6 Odluke	Ukupan broj dužnika	Broj partija	Iznos
6.1.	Fizička lica			

7.	Primjena tačke 8b Odluke prilikom klasifikacije izloženosti dužnika	Ukupan broj dužnika	Broj partija	Iznos
7.1.	Fizička lica - bilansne izloženosti			
7.2.	Fizička lica - vanbilansne izloženosti			
7.3.	Pravna lica - bilansne izloženosti			
7.4.	Pravna lica - vanbilansne izloženosti			
7.5.	Ukupno	0	0	0

8.	UKUPNI KREDITI U MORATORIJUMU	0	0	0
9.	UKUPNI RESTRUKTURIRANI KREDITI	0	0	0
10.	UKUPNI KREDITI U MORATORIJUMU I RESTRUKTURIRANI KREDITI	0	0	0

Napomena:

Krediti prikazani pod rednim brojevima 4.1. i 5.1. ne uključuju kredite prikazane pod rednim brojem 6.1.

561.

Na osnovu člana člana 44. stav 2 tačka 3 Zakona o Centralnoj banci Crne Gore („Službeni list CG“, br. 40/10, 06/13 i 70/17) i člana 44 stav 5 Zakona o sanaciji kreditnih institucija („Službeni list CG“, br. 72/19 i 08/21), Savjet Centralne banke Crne Gore, na sjednici održanoj 28.04.2021. godine, donio je

ODLUKA O BLIŽEM NAČINU VREDNOVANJA IMOVINE I OBAVEZA PRIJE PREDUZIMANJA MJERA SANACIJE ILI SMANJENJA ILI KONVERZIJE RELEVANTNIH INSTRUMENATA KAPITALA

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet

Član 1

Ovom odlukom bliže se uređuje način vrednovanja (u daljem tekstu: procjena vrijednosti) imovine i obaveza kreditne institucije, odnosno pravnog lica iz člana 3 tač. 2, 3 i 4 Zakona o sanaciji kreditnih institucija („Službeni list CG“, br. 72/19 i 08/21) – (u daljem tekstu: Zakon), prije preuzimanja mjera sanacije ili smanjenja ili konverzije relevantnih instrumenata kapitala.

Značenje izraza

Član 2

Izrazi upotrijebljeni u ovoj odluci imaju sljedeća značenja:

- 1) **procjena** je procjena vrijednosti imovine i obaveza kreditne institucije, odnosno pravnog lica iz člana 3 tač. 2, 3 i 4 Zakona, koju nezavisni procjenjivač vrši u skladu sa članom 44 st. 1 i 2 Zakona ili privremena procjena koju sprovode Centralna banka Crne Gore (u daljem testu: Centralna banka) ili nezavisni procjenjivač, u skladu sa članom 46 Zakona;
- 2) **nezavisni procjenjivač** je procjenjivač u smislu odluke kojom se uređuju uslovi koje treba da ispunjava lice koje procjenjuje imovinu i obaveze kreditne institucije u sanaciji, odnosno Centralna banka kada, kao organ za sanaciju, vrši privremenu procjenu u skladu sa članom 46 stav 2 Zakona;
- 3) **ter vrijednost** je cijena koja bi se ostvarila prodajom imovine ili prenosom obaveze u uobičajenoj transakciji između učesnika na tržištu na datum procjene vrijednosti, u skladu sa relevantnim računovodstvenim okvirom;
- 4) **sadašnja vrijednost** je sadašnja vrijednost novčanih tokova, diskontovana po odgovarajućoj stopi, koje kreditna institucija, odnosno pravno lice iz člana 3 tač. 2, 3 i 4 Zakona, pod pravednim, opreznim i realističnim pretpostavkama može opravdano da očekuje od zadržavanja određene imovine i obaveza,

- uzimajući u obzir faktore koji utiču na ponašanje klijenata ili drugih ugovornih strana, ili druge parametre procjene u kontekstu sanacije;
- 5) **prodajna vrijednost** je osnovica za mjerjenje iz člana 13 st. 5 do 7 ove odluke;
 - 6) **vrijednost franšize** je neto sadašnja vrijednost novčanih tokova koji se mogu opravdano očekivati kao rezultat održavanja i obnavljanja imovine i obaveza ili poslovanja i uključuje efekat poslovnih prilika, zavisno od slučaja, uključujući i one koje proizilaze iz različitih mjera sanacije koje je nezavisni procjenjivač procijenio, a vrijednost franšize može biti veća ili manja od vrijednosti koja proizilazi iz ugovorenih uslova za imovinu i obaveze na datum procjene vrijednosti;
 - 7) **vrijednost akcija** je procijenjena tržišna cijena za akcije koje su prenesene ili emitovane, koja proizilazi iz primjene opšteprihvaćenih metodologija procjene, a zavisno od prirode imovine ili poslovanja, vrijednost akcija može uključivati i vrijednost franšize;
 - 8) **osnovica za mjerjenje** je pristup za utvrđivanje novčanih iznosa kojima nezavisni procjenjivač prezentira imovinu ili obaveze;
 - 9) **datum sanacije** je datum donošenja rješenja o pokretanju postupka sanacije.

Opšti kriterijumi

Član 3

- (1) Pri procjeni vrijednosti, nezavisni procjenjivač uzima u obzir okolnosti koje utiču na očekivane novčane tokove od imovine i obaveza, kao i diskontne stope koje se primjenjuju na imovinu i obaveze, i nastoji da pravedno prezentira finansijski položaj kreditne institucije, odnosno pravnog lica iz člana 3 tač. 2, 3 i 4 Zakona, u kontekstu prilika i rizika kojima je izložena.
- (2) Nezavisni procjenjivač objavljuje i obrazlaže ključne pretpostavke koje su primijenjene pri procjeni vrijednosti, a sva značajna odstupanja od pretpostavki koje je organ upravljanja kreditne institucije, odnosno pravnog lica iz člana 3 tač. 2, 3 i 4 Zakona, primijenio pri izradi finansijskih izvještaja i izračunavanja regulatornog kapitala i kapitalnih zahtjeva kreditne institucije, odnosno pravnog lica iz člana 3 tač. 2, 3 i 4 Zakona, treba da budu propraćena najboljim dostupnim informacijama.
- (3) Nezavisni procjenjivač iznosi najbolju procjenu vrijednosti određene imovine, obaveza ili kombinacije imovine i obaveza, pri čemu se, po potrebi, rezultati procjene dostavljaju i u obliku raspona procjene vrijednosti.
- (4) Kriterijumi za mjerjenje pojedinačne imovine i obaveza kreditne institucije, odnosno pravnog lica iz člana 3 tač. 2, 3 i 4 Zakona, utvrđeni ovom odlukom primjenjuju se, zavisno od okolnosti, i na mjerjenje portfolija ili grupe imovine ili kombinacije imovine i obaveza, ili na djelimično ili cjelokupno poslovanje kreditne institucije, odnosno pravnog lica iz člana 3 tač 2, 3 i 4 Zakona.

(5) Pri procjeni vrijednosti, povjerioc se svrstavaju prema redoslijedu prioriteta u stečajnom postupku i uključuju se sljedeće procijenjene vrijednosti:

- 1) potraživanja svakog isplatnog reda prema zakonu kojim se uređuje stečaj i, kada je relevantno i ostvarivo, u skladu sa garantovanim ugovornim pravima imalaca potraživanja;
- 2) efekata koje bi svaki isplati red prema redosledu prioriteta ostvario da je nad kreditnom institucijom, odnosno pravnim licem iz člana 3 tač. 2, 3 i 4 Zakona, otvoren stečajni postupak.

(6) Pri izračunavanju procijenjenih vrijednosti u skladu sa stavom 5 ovog člana, nezavisni procjenjivač, po potrebi, može da primijeni kriterijume iz člana 5 Odluke o metodologiji za procjenu vrijednosti imovine kreditne institucije u sanaciji nakon prenosa dijela prava, imovine i obaveza ili nakon primjene instrumenta interne sanacije („Službeni list CG“, br. 122/20 i 124/20).

(7) Ako je primjereno i ostvarivo, uzimajući u obzir vrijeme i pouzdanost procjene, Centralna banka, kao organ za sanaciju, može zahtijevati nekoliko procjena i u tom slučaju utvrđuje kriterijume na osnovu kojih se određuje kako se te procjene primjenjuju za potrebe navedene u čl. 44 do 47 Zakona.

Datum procjene vrijednosti

Član 4

Datumom procjene vrijednosti, u smislu ove odluke, smatra se jedan od sljedećih datuma:

- 1) referentni datum koji nezavisni procjenjivač određuje na bazi datuma koji je što bliži očekivanom datumu donošenja rješenja o pokretanju postupka sanacije kreditne institucije, odnosno pravnog lica iz člana 3 tač. 2, 3 i 4 Zakona, ili o smanjenju ili konverziji relevantnih instrumenata kapitala;
- 2) datum donošenja rješenja o pokretanju postupka sanacije, ako se vrši naknadna procjena vrijednosti imovine i obaveza kreditne institucije, odnosno pravnog lica iz člana 3 tač. 2, 3 i 4 Zakona, u skladu sa članom 47 st. 1 do 4 Zakona;
- 3) datum utvrđen na osnovu člana 9 Odluke o metodologijama i kriterijumima za utvrđivanje iznosa obaveza koje proizilaze iz derivata („Službeni list CG“, broj 116/20), kada su predmet procjene obaveze koje proizlaze iz ugovora o derivatima.

Izvori informacija

Član 5

(1) Procjena vrijednosti se zasniva na svim informacijama koje nezavisni procjenjivač smatra relevantnim na datum procjene vrijednosti.

(2) Pored podataka iz finansijskih izvještaja kreditne institucije, odnosno pravnog lica iz člana 3 tač. 2, 3 i 4 Zakona, izvještaja nezavisnog spoljnog revizora i regulatornog

izvještavanja za period koji završava što je bliže moguće datumu procjene vrijednosti, relevantne informacije iz stava 1 ovog člana mogu da uključuju i sljedeće:

- 1) ažurirane finansijske izvještaje i regulatorne izvještaje kreditne institucije, odnosno pravnog lica iz člana 3 tač. 2, 3 i 4 Zakona, izrađene što je bliže moguće datumu procjene vrijednosti;
- 2) obrazloženje ključnih metodologija, pretpostavki i stavova kojima se kreditna institucija, odnosno pravno lice iz člana 3 tač. 2, 3 i 4 Zakona, koristila pri izradi finansijskih izvještaja i za regulatorno izvještavanje;
- 3) podatke iz evidencije kreditne institucije, odnosno pravnog lica iz člana 3 tač. 2, 3 i 4 Zakona;
- 4) relevantne tržišne podatke;
- 5) zaključke nezavisnog procjenjivača na bazi komunikacije sa organima upravljanja i revizorima;
- 6) ako su dostupne, supervizorske procjene finansijskog stanja kreditne institucije, odnosno pravnog lica iz člana 3 tač. 2, 3 i 4 Zakona, uključujući informacije dobijene na osnovu člana 289 stava 1 tačka 7 Zakona o kreditnim institucijama („Službenilist CG“, br. 72/19, 82/20 i 08/21);
- 7) procjene kvaliteta imovine na nivou sektora, ako je to relevantno za imovinu kreditne institucije, odnosno pravnog lica iz člana 3 tač. 2, 3 i 4 Zakona, kao i rezultate testiranja otpornosti na stres;
- 8) procjene uporedivih kreditnih institucija, odnosno pravnih lica iz člana 3 tač. 2, 3 i 4 Zakona, koja uz odgovarajuće prilagođavanje odražavaju specifične okolnosti kreditne institucije, odnosno pravnog lica iz člana 3 tač. 2, 3 i 4 Zakona;
- 9) podatke iz ranijih perioda, prilagođene na odgovarajući način, kako bi se isključili faktori koji više nijesu relevantni, a uključili drugi faktori koji nijesu uticali na te podatke, ili
- 10) analize trendova koje, uz odgovarajuće prilagođavanje, odražavaju specifične okolnosti kreditne institucije, odnosno pravnog lica iz člana 3 tač. 2, 3 i 4 Zakona.

Uticaj sporazuma o finansijskoj podršci u okviru grupe

Član 6

(1) Ako je kreditna institucija, odnosno pravno lice iz člana 3 tač. 2, 3 i 4 Zakona, dio grupe, nezavisni procjenjivač uzima u obzir mogući uticaj postojećih sporazuma o finansijskoj podršci u okviru grupe na vrijednost imovine i obaveza, ako je na osnovu okolnosti vjerovatno da će se takvi sporazumi primjenjivati.

(2) Nezavisni procjenjivač uzima u obzir uticaj formalnih ili neformalnih sporazuma o finansijskoj podršci u okviru grupe ako je na osnovu okolnosti vjerovatno da će ti sporazumi ostati na snazi u kontekstu nepovoljnog finansijskog stanja grupe, ili u sanaciji.

(3) Nezavisni procjenjivač utvrđuje da li su sredstva kreditne institucije, odnosno pravnog lica iz člana 3 tač. 2, 3 i 4 Zakona, u okviru grupe dostupna za pokrivanje gubitaka drugih subjekata grupe.

Izvještaj o procjeni

Član 7

Nezavisni procjenjivač izrađuje izvještaj o procjeni za Centralnu banku, kao organ za sanaciju, koji uključuje naročito sljedeće elemente:

- 1) informacije iz člana 45 stav 5 tač. 1 do 3 Zakona, osim u slučaju privremene procjene iz člana 46 st. 1 i 3 Zakona;
- 2) informacije iz člana 45 stav 7 Zakona, osim u slučaju privremene procjene u skladu sa članom 46 st. 1 i 3 Zakona;
- 3) procjena obaveza koje proizilaze iz derivata sprovedena u skladu sa Odlukom o metodologijama i kriterijumima za utvrđivanje iznosa obaveza koje proizilaze iz derivata („Službeni list CG“, broj 116/20);
- 4) rezime procjene, uključujući obrazloženje u pogledu najbolje procjene jednim brojem, raspona procjene vrijednosti i izvora nepouzdanosti procjene;
- 5) obrazloženje ključnih metodologija i prepostavki koje je nezavisni procjenjivač primijenio u postupku procjene, osjetljivosti procjene na izbor metodologija i prepostavki, kao i, ako je izvodljivo, obrazloženje razlika između tih metodologija i prepostavki i onih primjenjenih u drugim relevantnim procjenama, uključujući moguće prethodne procjene za potrebe sanacije;
- 6) sve dodatne informacije koje bi, prema mišljenju nezavisnog procjenjivača, bile korisne Centralnoj banci – i funkcionalnoj cjelini za sanaciju i funkcionalnoj cjelini za superviziju, za primjenu čl. 44 do 47 Zakona.

II. KRITERIJUMI ZA PROCJENU VRIJEDNOSTI ZA PRIMJENU ČLANA 44 STAV 3 TAČKA 1 ZAKONA

Opšti principi

Član 8

(1) Procjene vrijednosti za primjenu člana 44 stav 3 tačka 1 Zakona zasnivaju se na fer i objektivnim prepostavkama i tim procjenama treba da se nastoji obezbijediti potpuno priznavanje gubitaka u okviru odgovarajućeg scenarija.

(2) Ako je procjena iz stava 1 ovog člana dostupna, na taj način Centralna banka - funkcionalna cjelina za superviziju ili funkcionalna cjelina za sanaciju, dobija informacije na osnovu kojih utvrđuje da kreditna institucija, odnosno pravno lice iz člana 3 tač. 2, 3 i 4 Zakona, ne može ili neće moći da nastavi svoje poslovanje, kako je utvrđeno u članu 34 stav 1 tačka 1 Zakona.

(3) Na bazi postojećih supervizorskih smjernica ili drugih opštepriznatih izvora kojima se utvrđuju kriterijumi koji doprinose fer i objektivnom mjerenu različitih vrsta imovine

i obaveza, nezavisni procjenjivač može da ospori pretpostavke, podatke, metodologije i stavove na kojima je kreditna institucija, odnosno pravno lice iz člana 3 tač. 2, 3 i 4 Zakona, zasnivala svoje procjene pri izvršavanju obaveza finansijskog izvještavanja ili pri izračunavanju regulatornog kapitala i kapitalnih zahtjeva i da ih zanemari za potrebe procjene.

(4) Nezavisni procjenjivač utvrđuje najprimjerljivije metodologije za procjenu, pri čemu se može osloniti na interne modele kreditne institucije, odnosno pravnog lica iz člana 3 tač. 2, 3 i 4 Zakona, ako smatra da je to primjerno uzimajući u obzir prirodu sistema za upravljanje rizicima koji je uspostavila kreditna institucija, odnosno pravno lice iz člana 3 tač. 2, 3 i 4 Zakona, i kvalitet dostupnih podataka i informacija.

(5) Procjena vrijednosti sprovodi se u skladu sa primjenljivim računovodstvenim i prudencijalnim regulatornim okvirom.

Oblasti na koje je potrebno obratiti posebnu pažnju pri procjeni vrijednosti

Član 9

(1) Nezavisni procjenjivač posebno obraća pažnju na oblasti čija procjena može biti vrlo nepouzdana i koje značajno utiču na ukupnu procjenu.

(2) Rezultate procjene iz stava 1 ovog člana nezavisni procjenjivač iskazuje najboljom procjenom jednim brojem i, po potrebi, rasponom procjene vrijednosti, kako je utvrđeno u članu 3 stav 3 ove odluke.

(3) Oblasti iz stava 1 ove odluke uključuju:

- 1) kredite i kreditne portfolije, čiji očekivani novčani tokovi zavise od kapaciteta, spremnosti ili podsticaja druge ugovorne strane da izvrši svoju obavezu, pri čemu se ta očekivanja zasnivaju na pretpostavkama povezanim sa stopama kašnjenja obaveza po kreditima, vjerovatnoćom neispunjerenja obaveza, gubitkom zbog neispunjavanja obaveza ili sa karakteristikama instrumenta, naročito ako je to vidljivo iz uobičajene strukture gubitaka za kreditni portfolio;
- 2) ponovo stečenu imovinu, na čije novčane tokove utiče i fer vrijednost imovine u trenutku aktiviranja povezanog kolateralu ili založnog prava i očekivani razvoj te vrijednosti nakon aktiviranja kolateralu ili založnog prava;
- 3) instrumente mjerene po fer vrijednosti, ako utvrđivanje te fer vrijednosti, u skladu sa računovodstvenim ili prudencijalnim zahtjevima njihove procjene po tržišnoj vrijednosti ili procjene po modelu, više nije primjenjivo ni validno sa obzirom na okolnosti;
- 4) goodwill i nematerijalnu imovinu, pri čemu test umanjenja vrijednosti može zavisiti od subjektivnog rasuđivanja, uključujući i u pogledu novčanog toka koji je opravdano očekivati, diskontnih stopa i obim jedinica koje stvaraju novac;
- 5) pravne sporove i regulatorne mjere, zbog kojih iznos i/ili trenutak nastanka očekivanih novčanih tokova mogu biti u različitoj mjeri nepouzdani;

- 6) stavke koje uključuju imovinu i obaveze prema penzionom fondu i odložene poreske stavke.

Faktori koji utiču na procjenu vrijednosti

Član 10

(1) Nezavisni procjenjivač uzima u obzir opšte faktore koji mogu uticati na ključne pretpostavke na kojima se zasnivaju vrijednosti imovine i obaveza u oblastima iz člana 9 ove odluke, uključujući i sljedeće faktore:

- 1) ekonomске i sektorske okolnosti koje utiču na kreditnu instituciju, odnosno pravno lice iz člana 3 tač. 2, 3 i 4 Zakona, uključujući relevantna tržišna kretanja;
- 2) model poslovanja kreditne institucije, odnosno pravnog lica iz člana 3 tač. 2, 3 i 4 Zakona, i promjene njegove strategije;
- 3) kriterijume koje kreditna institucija, odnosno pravno lice iz člana 3 tač. 2, 3 i 4 Zakona, primjenjuje u odabiru imovine, uključujući politike obezbjeđenja kredita;
- 4) okolnosti i prakse koji bi mogli dovesti do šokova u plaćanju;
- 5) okolnosti koje utiču na parametre koji se upotrebljavaju za utvrđivanje rizikom ponderisane imovine za obračun minimalnih kapitalnih zahtjeva;
- 6) uticaj finansijske strukture kreditne institucije, odnosno pravnog lica iz člana 3 tač. 2, 3 i 4 Zakona, na njenu sposobnost zadržavanja imovine tokom preporučenog perioda držanja i kapaciteta kreditne institucije, odnosno pravnog lica iz člana 3 tač. 2, 3 i 4 Zakona, za stvaranje predvidivih novčanih tokova;
- 7) opšta ili specifična pitanja o likvidnosti ili finansiranju kreditne institucije, odnosno pravnog lica iz člana 3 tač. 2, 3 i 4 Zakona.

(2) Nezavisni procjenjivač jasno razdvaja sve materijalne nerealizovane dobitke utvrđene u postupku procjene u mjeri u kojoj ti dobici nisu priznati u procjeni i u izveštaju o procjeni iznosi odgovarajuće informacije o vanrednim okolnostima koje su dovele do tih dobitaka.

III. KRITERIJUMI ZA PROCJENU VRIJEDNOSTI ZA PRIMJENU ČLANA 44 STAVA 3 TAČKE 2 DO 7 ZAKONA I ČLANA 46 STAV 3 ZAKONA

Opšti principi

Član 11

(1) Nezavisni procjenjivač procjenjuje uticaj na procjenu vrijednosti svake mjere sanacije koju Centralna banka može donijeti u skladu sa članom 44 stav 3 tač. 2 do 7 Zakona.

(2) Ne dovodeći u pitanje nezavisnost procjenjivača, Centralna banka se može posavjetovati sa nezavisnim procjenjivačem radi utvrđivanja raspona mjera sanacije

koje se razmatraju, uključujući mjere sadržane u planu sanacije ili u predloženom programu sanacije, ako se oni razlikuju.

(3) Kako bi se obezbijedila pravedna, oprezna i realistična procjena, nezavisni procjenjivač, po potrebi i savjetujući se sa Centralnom bankom, prezentira različite procjene u kojima se pokazuje uticaj različitih mjeri sanacije.

(4) Nezavisni procjenjivač obezbjeđuje da se, pri primjeni instrumenata sanacije ili izvršavanju smanjenja vrijednosti ili konverzije relevantnih instrumenata kapitala, u potpunosti priznaju svi gubici imovine kreditne institucije, odnosno pravnog lica iz člana 3 tač. 2, 3 i 4 Zakona, u okviru scenarija koji su relevantni za razne mjeri sanacije koje se razmatraju.

(5) Ako vrijednosti iz procjene znatno odstupaju od vrijednosti koje je kreditna institucija, odnosno pravno lice iz člana 3 tač. 2, 3 i 4 Zakona, prikazala u finansijskim izvještajima, nezavisni procjenjivač upotrebljava pretpostavke iz te procjene i na njima zasniva prilagođavanje pretpostavki i računovodstvenih politika potrebnih za pripremu ažuriranog bilansa i izvještaja o finansijskoj poziciji iz člana 45 stav 5 Zakona, na način koji je usklađen sa primjenljivim računovodstvenim okvirom.

(6) Kada se radi o gubicima koje je utvrdio nezavisni procjenjivač, a koji se ne mogu priznati u ažuriranom bilansu, nezavisni procjenjivač određuje iznos gubitaka, obrazlaže utvrđivanje gubitaka i vjerovatnoću i vremenski period njihovog nastanka.

(7) Ako se instrumenti kapitala ili druge obaveze konvertuju u akcije, procjenom se daje procjena vrijednosti novih akcija nakon konverzije koje se prenose ili izdaju kao naknada vlasnicima konvertovanih instrumenata kapitala ili drugim povjeriocima, a ta procjena je osnov za utvrđivanje stope ili stopa konverzije na osnovu člana 101 Zakona.

Odabir osnovice za mjerjenje

Član 12

(1) Pri odabiru najprimjerenije osnovice ili osnovica za mjerjenje, nezavisni procjenjivač uzima u obzir različite mjeri sanacije koje se razmatraju u skladu sa članom 11 st. 1 i 2 ove odluke.

(2) Nezavisni procjenjivač određuje novčane tokove koje kreditna institucija, odnosno pravno lice iz člana 3 tač. 2, 3 i 4 Zakona, na osnovu pravednih, opreznih i realističnih pretpostavki može očekivati od postojeće imovine i obaveza nakon donošenja razmatrane mjeri ili mera sanacije, diskontovane po odgovarajućoj stopi u skladu sa stavom 7 ovog člana.

(3) Novčani tokovi utvrđuju se na odgovarajućem nivou agregiranja, u rasponu od pojedinačne imovine i obaveza do portfelja ili djelatnosti, uzimajući u obzir različite profile rizika.

(4) Ako se mjerama sanacije iz člana 11 st. 1 i 2 ovog člana zahtijeva da kreditna institucija, odnosno pravno lice iz člana 3 tač. 2, 3 i 4 Zakona, nastavi da posluje i zadrži imovinu i obaveze, nezavisni procjenjivač, kao odgovarajuću osnovicu za mjerjenje, upotrebljava sadašnju vrijednost, kojom se, ako je ona pravedna, oprezna i realistična, može predvidjeti normalizacija tržišnih uslova.

(5) Sadašnja vrijednost ne upotrebljava se kao osnovica za mjerjenje ako se imovina prenosi na društvo za upravljanje imovinom u skladu sa članom 90 Zakona ili na prelaznu kreditnu instituciju u skladu sa članom 79 Zakona ili ako se primjenjuje instrument prodaje poslovanja u skladu sa članom 73 Zakona.

(6) Ako se mjerama sanacije iz člana 11 st. 1 i 2 ove odluke predviđa prodaja imovine, očekivani novčani tokovi odgovaraju prodajnim vrijednostima predviđenim za očekivani period prodaje.

(7) Pri određivanju diskontnih stopa, uzimaju se u obzir trenutak nastanka novčanih tokova, rizični profil, troškovi finansiranja i tržišni uslovi koji odgovaraju imovini ili obavezi koja se mjeri, razmatrana strategija prodaje i finansijski položaj nakon sanacije kreditne institucije, odnosno pravnog lica iz člana 3 tač. 2, 3 i 4 Zakona.

Specifični faktori vezani za procjenu i diskontovanje očekivanih novčanih tokova

Član 13

(1) Za potrebe procjene novčanih tokova, nezavisni procjenjivač, na osnovu svoje stručne ocjene, određuje glavne karakteristike imovine ili obaveza koji se mjeri, kao i kako nastavak, moguća obnova ili refinansiranje, izdvajanje ili prodaja te imovine ili obaveza, kako su predviđeni u okviru razmatranih mjera sanacije, utiču na te novčane tokove.

(2) Ako se mjerom sanacije predviđa da kreditna institucija, odnosno pravno lice iz člana 3 tač. 2, 3 i 4 Zakona, zadrži imovinu i obaveze ili nastavi poslovanje, nezavisni procjenjivač može uzeti u obzir faktore koji bi mogli uticati na buduće novčane tokove, uključujući sljedeće:

- 1) promjene u prepostavkama ili očekivanjima u odnosu na one koje su preovladavale na datum procjene vrijednosti, u skladu sa dugoročnim prošlim trendovima, i razumni vremenski period u skladu sa razmatranim periodom držanja imovine ili periodom za oporavak kreditne institucije, odnosno pravnog lica iz člana 3 tač. 2, 3 i 4 Zakona, ili
- 2) dodatne ili alternativne osnove za procjenu vrijednosti ili metodologije koje nezavisni procjenjivač smatra primjerenim i usklađenim sa ovom odlukom, uključujući ih u kontekstu procjene vrijednosti akcija nakon konverzije.

(3) Kada je riječ o grupama imovine i obaveza ili poslovanja za koje je predviđeno izdvajanje, nezavisni procjenjivač uzima u obzir troškove i koristi upravljanja tom imovinom, obvezama ili poslovanjem.

(4) Ako zbog svog položaja kreditna institucija, odnosno pravno lice iz člana 3 tač. 2, 3 i 4 Zakona, ne može zadržati imovinu ili nastaviti poslovanje, ili ako Centralna banka, kao organ za sanaciju, zbog nekog drugog razloga smatra da je prodaja nužna za ostvarivanje ciljeva sanacije, očekivani novčani tokovi povezuju se sa očekivanim prodajnim vrijednostima tokom određenog perioda prodaje.

(5) Nezavisni procjenjivač određuje prodajnu vrijednost na bazi novčanih tokova, umanjenih za troškove prodaje i za očekivanu vrijednost datih jemstava, za koje je razumno očekivati da će ih kreditna institucija, odnosno pravno lice iz člana 3 tač. 2, 3 i 4 Zakona, ostvariti u postojećim preovladavajućim tržišnim uslovima urednom prodajom ili prenosom imovine ili obaveza.

(6) Nezavisni procjenjivač može, zavisno od slučaja i uzimajući u obzir mjere koje treba preduzeti u okviru programa sanacije, utvrditi prodajnu vrijednost smanjenjem dostupne tržišne cijene za tu prodaju ili prenos za potencijalni popust za ubrzanu prodaju.

(7) Ako nema likvidnog tržišta za imovinu koja se prodaje, nezavisni procjenjivač pri utvrđivanju prodajne vrijednosti uzima u obzir dostupne cijene na tržištima na kojima se trguje sličnom imovinom ili modele izračuna u kojima se primjenjuju dostupni tržišni parametri i, ako je primjereno, popusti zbog nelikvidnosti.

(8) Nezavisni procjenjivač uzima u obzir faktore koji bi mogli uticati na prodajne vrijednosti i periode prodaje, uključujući sljedeće:

- 1) prodajne vrijednosti i periode prodaje uočene u sličnim transakcijama, na odgovarajući način prilagođene kako bi se uzele u obzir razlike u poslovnom modelu i finansijskoj strukturi stranaka u tim transakcijama;
- 2) prednosti ili nedostatke određene transakcije koji su specifični za uključene stranke ili za podskup učesnika na tržištu;
- 3) posebne karakteristike imovine ili poslovanja koje su možda relevantne samo za potencijalnog kupca ili podgrupu učesnika na tržištu;
- 4) vjerovatni uticaj očekivane prodaje na vrijednost franšize kreditne institucije, odnosno pravnog lica iz člana 3 tač. 2, 3 i 4 Zakona.

(9) Pri procjeni vrijednosti poslovanja za potrebe primjene instrumenta prodaje poslovanja ili instrumenta prelazne kreditne institucije, nezavisni procjenjivač može uzeti u obzir opravdana očekivanja za vrijednost franšize, a takva očekivanja za vrijednost franšize uključuju vrijednost koja proizilazi iz obnove imovine, iz refinansiranja otvorenog portfolija ili iz nastavka ili ponovnog pokretanja poslovanja u kontekstu mjera sanacije.

(10) Ako procijeni da nije razumno očekivati realne izglede za prodaju imovine ili poslovanja, nezavisni procjenjivač nije dužan da utvrdi prodajnu vrijednost, već procjenjuje povezane novčane tokove na bazi relevantnih izgleda za nastavak ili izdvajanje, s tim da na ovaj način ne može postupiti u slučaju primjene instrumenta odvajanja imovine ili instrumenta prodaje poslovanja.

(11) Kada je riječ o djelovima imovine ili poslovanja koji će se vjerovatno „likvidirati“ u slučaju otvaranja stečajnog postupka, nezavisni procjenjivač može uzeti u obzir prodajne vrijednosti i periode prodaje koji su se pojavili na javnim prodajama imovine slične vrste i stanja, a pri utvrđivanju očekivanih novčanih tokova uzima se u obzir nelikvidnost, nedostatak pouzdanih ulaznih podataka za utvrđivanje prodajnih vrijednosti, kao i potreba za primjenom metodologija procjene koje se zasnivaju na pretpostavkama za koje nedostaju tržišni podaci.

Metodologija za izračunavanje i uključivanje dodatnog kapitala za dodatne gubitke

Član 14

(1) Kako bi se riješio problem nepouzdanosti privremene procjene sprovedene u skladu sa članom 44 stav 3 tač. od 2 do 7 Zakona, nezavisni procjenjivač u procjenu uključuje dodatni kapital kako bi se u obzir uzele činjenice i okolnosti koje upućuju na postojanje dodatnih gubitaka za koje nije poznat tačan iznos ili vrijeme nastanka.

(2) Kako bi se izbjeglo dvostruko računanje po osnovu nepouzdanosti privremene procjene iz stava 1 ovog člana, nezavisni procjenjivač na odgovarajući način objašnjava i obrazlaže pretpostavke na kojima se zasniva obračun dodatnog kapitala za dodatne gubitke.

(3) Radi utvrđivanja veličine dodatnog kapitala za dodatne gubitke, nezavisni procjenjivač utvrđuje faktore koji mogu uticati na očekivane novčane tokove zbog mjera sanacije koje će se vjerovatno donijeti.

(4) Za potrebe st. 2 i 3 ovog člana, nezavisni procjenjivač može ekstrapolirati procijenjene gubitke za dio imovine kreditne institucije, odnosno pravnog lica iz člana 3 tač. 2, 3 i 4 Zakona, na ostatak bilansa kreditne institucije, odnosno pravnog lica iz člana 3 tač. 2, 3 i 4 Zakona, a ukoliko su dostupni, mogu se ekstrapolirati i procijenjeni prosječni gubici za uporedive konkurente, uz potrebna prilagođavanja zbog razlika u poslovnom modelu i finansijskoj strukturi.

IV. ZAVRŠNA ODREDBA

Stupanje na snagu Član 15

Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“, a primjenjivaće se od dana početka primjene Zakona o sanaciji kreditnih institucija („Službeni list CG“, br. 72/19 i 08/21).

O.br. 0101-2837-3/2021

Podgorica, 28.04.2021.god.

Savjet Centralne Banke Crne Gore

Predsjedavajući Guverner,
dr Radoje Žugić, s.r.

562.

Na osnovu člana 44 stav 2 tačka 3 Zakona o Centralnoj banci Crne Gore ("Službeni list CG", br. 40/10, 06/13 i 70/17) i člana 149 st. 3 i 8 Zakona o sanaciji kreditnih institucija („Službeni list CG“, br. 72/19 i 08/21), Savjet Centralne banke Crne Gore, na sjednici održanoj 28.04.2021. godine, donio je

ODLUKA

O DOPUNI ODLUKE O BLIŽEM NAČINU IZRAČUNAVANJA REDOVNIH DOPRINOSA KOJE KREDITNE INSTITUCIJE UPLAĆUJU SANACIONOM FONDU

Član 1

U Odluci o bližem načinu izračunavanja redovnih doprinosa koje kreditne institucije uplaćuju Sanacionom fondu („Službeni list CG“, broj 127/20) u Poglavlju: „IV. PRELAZNA I ZAVRŠNA ODREDBA“, posle naziva poglavlja, dodaje se novi član koji glasi:

,,Obračun doprinosa za 2022. godinu

Član 14a

Izuzetno od člana 10 stav 1 ove odluke, kreditne institucije su dužne da za obračun doprinosa za 2022. godinu podatke iz Priloga 2 ove odluke dostave Centralnoj banci do 30. aprila 2022. godine, sa stanjem na dan 31. mart 2022. godine.“

Član 2

Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“, a primjenjivaće se od dana početka primjene Zakona o sanaciji kreditnih institucija („Službeni list CG“, br. 72/19 i 08/21).

O. br. 0101-2837-2/2021
Podgorica, 28.04.2021. godine

Savjet Centralne Banke Crne Gore

Predsjedavajući Guverner,
dr Radoje Žugić, s.r.